

RUUT

Ruutwaa sunduya

Jejasa-asari

Eja poj yojoo kambaŋgianoj Israel yojoo laaligogia ii uma kamaaŋjavo. Uugia meleeneŋgi oyaŋboyaŋ laligogito, iikawaa gematanoj silemale laligogi kamaaŋ kamaaŋ sooro lombo uutanoj deerŋqemma siijserereŋ laligogi. Laligoj iikawaa gematanoj uugia meleeneŋgi. Kaaŋ kaaŋ ama laligogi. Ruutnoj kambaŋ iikanooj luaewaa kania qendeeno. Moab emba iinoj Israel ejaga mero. Eja kanoj komuro Ruutnoj ejaroya Israel emba iwo pondaj ororoŋ somorŋgoj Israelwaa Anutuyawo tororo qokotaŋ laligoro. Kaeŋ laligori kantria Moab mesaoj Israel uutanoj kaŋ tetegoyanoj loya mutuya tinitosauruta yojoo batugianonga ejadologa moj mokolooj mero. Yoro gibiligara mojnoj kiŋ Deiwidwaa amboya kolooro. Deiwid iinoj Israel yojoo kiŋ poŋgia qabunjaya uuta laligoro. Deiwidwaa gbilisa moj ii Jiisas. Ruutnoj yambu 1110–1100 Kraist mende kolorotinoj laligoro.

Eja poj buk iikawaa sunduya kanoj laaligowaa kania kokaeŋ qendeenjgi: Ejembanooj Anutu gema qeqi kambaŋ kanoj kakasililiŋ kondemondeej somatanoj qagianoj umakero. Ruutwaa sunduyanoj kana kokaeŋ qendeenja: Waba emba iinoj uuta Israelwaa Anutuyaanoj meleema momalaari kanagesonooj toroqero kotumotuenoŋ qaganoj uro oyaŋboyaŋ mokolooro.

Buk kokawaa bakaya waŋa 3 ii kokaenj:

- 1) Naominoj Ruutwo Betlehem eleeni. 1.1-22
 - 2) Ruutnoj Boazwo aitonjgori. 2.1–3.18
 - 3) Boaznoj Ruut ii embiaga mero. 4.1-22
-

Elimelek ano sumajuruta yojonoj Moab kengi.

1 ¹Kerugeŋ Israel uutanoj kiŋ moj mende laligoro ejadologa poj yojonoj kanatuuru galeŋ koma ojoma laligogi. Kambaŋ kanoj bodi koloŋ baloŋ kuuya sokoma ero. Bodii kambaŋ kanoj Juuda ejadologa mojnoj embia ano merawoita ujuama taonjgia Betlehem mesaoj kantri qata Moab

kanoj kema raraq dundungia meagoj waba laligogi. ²Eja qata Elimelek, embia qata Naomi ano merawoigara qagara Malon ano Kilion balongia qata Efrata. Yojonoj taonjgia Betlehem mesaorj Moab balonoj kema kanoj laligogi.^a

³Ilikanoj laligogi Naomiwaa loya Elimelek komuro. Komuro Naominorj emba maloya kolooj merawoita yorowo laligogi. ⁴Merawoita yoronoj laligoj somariij Moabga emba woi qagara Orpa ano Ruut^b agimiq aogi. Agimiq aogi toroqej Moab balonoj yambu 10:baa so laligoj kougi. ⁵Laligoj kouma merawoita woi Malon^c ano Kilion yoronoj kaanjagadeej komuri. Komuri nemunjara Naomi iinoj lomeria qaa ajodeej laligoro. Kiaj.

Naomi ano Ruut yoronoj Betlehem eleeni.

⁶Naominorj ajodeej Moab kantrinorj laligoj kambaq mojnoj qaa kokaej jegi moro: ‘Pojnoj kanatuuruya ilaaq ojoma Israel kanoj nembanene sogianorj mokoloorj ojomakeja.’ Kaej moma Moab mesaorj Israel balonoj eleema kemambaajoj jorojqoroj ama ejarowoita yorowo waagi. ⁷Waama gomaq baloq laligoroti, ii mesaorj Juuda balonoj eleema kemambaajoj ano ejarowoita yorowo motoorj kananoj kerjgi.

⁸Kananorj kema Naominorj ejarowoita kokaej irijoro: “Emba woi, oro mono eleema nemujwoigara yoro gomanorj kema laligowao. Oro noo lomeraana komugiti ano nii nono awaagadeej kalaj koma noma laligori Pojnoj mono kawaa so tawaya meleema awaagadeej kiajoomu orono laligowao. ⁹Pojnoj saanoj kana mero oro eja mombo agimiq aoj laaligo rarangara yoro mirinoj mokoloorj uukorisoro qaganorj laligowao.” Kaej irijoj buugara kitoj neroto, yoronoj amburerej ama silama saari.

¹⁰Saama kokaej ijori: “Qaago! Noro mono giwo eleema goo kanageso tuuenga yonjoonoj kembora.”

¹¹Kaej ijori meleema kokaej irijoro: “Oo ejarowoina, mono naambarajoj niwo kawowaajoj anjao? Nii mombo eja merawoina mewe somariiri ii orombaoraga me? Kaej romoqgowaoragati eej, iikanorj mende sokonja. Qaago totooj! Mono keteda koi eleema kembao.

¹²Nii emba waqa koloojenjiwaajoj eja mojnoj nii mende nombaa. Oo ejarowoina, oro mono eleema mirigaranoj kembao. Nii mombo eja memambaajoj romoqjorj kete gomantiija eja mombo ej korowo kolooj merawoina qokoloorj orombenagati eej, ii mono kilej bimobimooyawo.

¹³Mera ii somariiri lowoigara oromambaajoj mamboma laligowaoraga me qaago? Yorojorj ama eja memegaraa kania somoqgoj aoj kambaq

^a 1.2 Efrata: ii Betlehem gomaq liligoj ejati, baloq iikawaa qata. Ruut 4: 11, Jen 35: 19, 1 Sml 16: 18, Mai 5: 2 ^b 1.4 Ruut: qa iikawaa kania ii ala-alala. Jiisawaa ambosakojuruta yoqoo batugianorj emba 4 kokaej laligogi: Taamar, Raahab, Ruut ano Batseba. Mat 1.3-6

^c 1.5 3 Malon: qa iikawaa kania ii esunjkamakamaa eja

batuya koriga ii eeŋ laligowaobo. Ii mende sokonja. Oo eŋjarowoina, iikaŋ qaago. Poŋnoŋ boria boraama lona nuano komurotiwaajoj laaligonananoŋ bimooro nii orooŋoŋ wosoŋinjina mojeŋ.”

¹⁴Kaeŋ irijoro mombo toroqeŋ silama saari. Saari tegoro Orpanoŋ eŋjaroyaay yeizozoya jeŋ buuta kiton neŋ eleema mirianoŋ keno. Orpanoŋ kenoto, Ruutnoŋ kaparaŋ koma sele kopaya kaaja qokotaaro. ¹⁵Kaaŋa qokotaaro Naominoŋ kokaŋ ijoro: “Moba, alaganoŋ kenja. Iinoŋ aŋaa beŋsakon ano aŋaa ejemba tuuŋ yooŋoonoŋ kenja. Gii mono kaŋgadeeŋ eleema miriganon kemba.”

^{16 d} Kaeŋ ijoroto, Ruutnoŋ kileŋ kokaŋ meleeno: “Nii mono gii gomesaomajatiwaajoŋ kaparaŋ mende koma jawa. Saanoŋ jena giwo kembo. Gii noma nomaeŋ kembagati, nii mono kaŋgadeeŋ giwo iikanon kemaja. Gii dakanoŋ dakanoŋ laligowagati, nii mono kaŋgadeeŋ iikanon laligomaja. Goonoŋ ejemba tuuŋ ii noo ejemba tuuŋnaga koloogi goonoŋ Anutu ii noo Anutuga kolooro laligomaja.

¹⁷Gii dakanoŋ komuwagati, nii mono kaŋgadeeŋ iikanon komuwe roŋ koma nombutiwaajoŋ mojeŋ. Qaa ii kokaŋ jeŋ kotijen: Koomu motoŋgonon mono mendeema norombaa. Iwoi morota moŋnoŋ mendeema norombaati eeŋ, Poŋnoŋ saanoŋ iikawaa irona meleeno noo qananon uba.”

¹⁸Kaeŋ jeŋ iwo kemambaajoŋ kotakotagadeeŋ kaparaŋ kono iima moma kotoŋ kawaa qaaya mombo mende ijoro.

¹⁹Mende ijoroto, motoŋgara kema kema Betlehem taonoŋ keuri. Keuri taonoŋ ejemba kuuyanoŋ ii iriima korisoro somata moma ajoroogi. Emba yoŋonoŋ qama Naomi koma horoŋ joloŋa kokaŋ jegi: “Ei! Ii ojanon, Naomi yaŋo me nomaeŋ? Oowe oowe oowe!”

²⁰Kaeŋ jegi Naominoŋ kokaŋ ijijoro: “Noo qana Naomi ii eeŋ mende qabu. Nii uukorisoro embaga qaago. Anutu ku-usuŋ Toyanoŋ mono kondooŋ nono uukondooŋ moma laligojeŋ. Kawaajoŋ noo qana Mara qagi sokombaa.^e ²¹Noonoŋ iwoi mamaga wala ero taoŋ koi mesaon kembeto, kete Poŋnoŋ nuano bobora eleema eeŋ omaya kajeŋ. Poŋ ku-usuŋ Toyanoŋ qaana gosiŋ meŋ bolioŋ nono koŋajiliŋ qaganon laligojeŋ. Kawaajoŋ qana Naomi ii mono eeŋ qabubo.” Kiaŋ.

²²Naomi ano eŋjaroya Ruut, Moab emba kanoŋ Moab mesaon Betlehem taonoŋ kariti, kambaq iikanon ejembanon kanaiŋ padiwaa alia baali ii gawoŋgianoŋ kema borogianoŋ kungı.

Ruutnoŋ Boazwaa gawonoŋ baali otano.

2 ¹Naomiwaa loya Elimelkwaasi uutanoŋ tinitosaya, eja qabuŋjayawo moŋ qata Boaz laligoro.

^d 1.16 Ruut 2.11-12; 2 Kiŋ 2.2-6 ^e 1.20 Qa woi: ii Hibruu qaa kanagarawo. Naomi = uukorisoro. Mara = uukondooŋ.

^{2f} Kambaŋ moŋnoŋ Moab emba Ruut iinoŋ ejaroya Naomi kokaen ijoro: “Saanoŋ jeŋ tegona nii gawoŋ moŋnoŋ kema ejemba baali gowia kuma reremoŋa mesaonkejuti, ii otama meŋ kululuumaŋa. Nii saanoŋ eja mombaa jaanoŋ iima-aŋ mokoloowe nisosoroŋ ‘Ooŋ!’ jero saanoŋ iwaā gematanooŋ kema ii meŋ kululuumaŋa.” Kaeŋ jero Naominooŋ ijoro: “Oo ejarona, saanoŋ kembä.”

³Kaeŋ ijoro mesaon gawoŋ moŋ morowaanooŋ gawoŋa, ii mende moma kileŋ tondu kema nama baali kunggi yoŋoo gemagianoŋ kema gowia motomotooŋ qeqelala kamaaŋ egiti, ii otama otama keno. Gawoŋ korianooŋ kenoti, ii Boazwaanooŋ gawoŋga. Boaz ii ejaroya Elimelekwaā isinoŋga moŋ.

⁴Boaznoŋ ketego koi Betlehemga kouma gawoŋ ejembauruta injiima jolonŋia kokaeŋ jero: “Bonjon! Poŋnoŋ mono oŋowo laligowa.” Kaeŋ jero meleema kokaeŋ qagi: “Poŋnoŋ mono kotuegoŋ gomba.”

⁵Kaeŋ qagi Boaznoŋ gawoŋ galenjaajoŋ kokaeŋ qisiro: “Emba ii moronoŋ?”

⁶Kaeŋ qisiro kokaeŋ meleeno: “Emba ii koriganoŋga. Ii Naomiwo Moab kantrinoŋga kari. ⁷Iinoŋ gomaamba amandiijanooŋ kaŋ qisiŋ nono ‘Ooŋ!’ jewe gawoŋ ejemba yoŋoo kanagianoŋ oŋotaaj baali gowia otama meŋ kululuua. Gawoŋ pondaj meŋ laligoŋ ketada koi kuuijnoŋ endu kema haamo meŋ raja.”

⁸Kaeŋ meleeno Boaznoŋ Ruut kokaeŋ ijoro: “Borana moba, nii qaa goroga moŋ gomaŋa: Gii gawoŋ koi mende mesaon tosaŋa yoŋoo gawonoŋ mende kema baali meŋ kululuwa. Mono noo weleŋqeqe embauruna yoŋowo motooŋ koikanoŋ otama laligowa. ⁹Nii gawoŋ ejauruna goosiriwubotiwaa songo anjer. Gawoŋ noma nomaeen kema dumuŋ kota kumbuti, gii mono iikawaa jaagaleŋ ano yoŋoo gemagianoŋ kema emba yoŋowo laligowa. Apugaajoŋ mobagati eeŋ, weleŋqeqe yoŋonoŋ apu koworajenoŋ kosojuti, saanoŋ iikanooŋ kema apu newa.”

¹⁰Kaeŋ ijoro Ruutnoŋ moma balonoŋ kemeŋ usugoŋ Boaz kokaeŋ ijoro: “Nii nomaembaaajoŋ waba laligoŋ kileŋ goo jaanoŋ kiaŋkoomu mokoloowe iikaŋaŋ kalaŋ koma nonjaŋ?”

¹¹Kaeŋ ijoro kokaeŋ meleeno: “Nii goo nanamemeŋga sunduya ii kuuya jegi mojeŋ. Gii loganoŋ komuro ejaroga awaaqadeen galeŋ koma laligoŋ kouna. Gii nemunŋmanga ano kolokoloo kantriga mesaon ejemba wala mende moma nononati, kileŋ nonoo batunananoŋ kaŋ laligojaŋ. ¹²Gii sumajuruga sili awaa qendeema oŋona Anutu Israel nonoo Poŋnananoŋ mono iikawaa tawaya gomba. Kurunooŋ ejgaŋanoŋ meraaŋa reenreeŋ koma oŋomakeji, iikawaa so gii Anutuwaa umuganoŋ laligomambaaajoŋ koi kana.”

^f 2.2 Lew 19.9-10; Dut 24.19

¹³ Kaej ijoro Ruutnoj kokaej meleeno: "Somatana, nii goo gawoŋ
meme embauruga yoŋoo tani qaagoto, giinoj kilej sili awaa qendeema
nonjaŋ. Giinoj qaa nuna selena tunja." Kaej meleeno.

¹⁴ Nembanene kambajanoj karo Boaznoj Ruut kokaej ijoro: "Saanoj
koi kaŋ bered kitia meŋ wain apu aasonawonoj qenduŋgoj newa."

Kaej ijoro gawoŋ ejemba yoŋowo raro Boaznoj baali hoŋa oonkootoya
tosia muro. Ii muro neŋ tomeŋa juno nene tosia mesaoro raro. ¹⁵ Rama
waama kema toroqeŋ baali gowia otano Boaznoj gawoŋ ejauruta kokaej
jeŋ kotoŋ ojono: "Iinoj baali gowia boraŋawo iikawaa batugianonja
kaaŋagadeeŋ otama meŋ kululuwaati eeŋ, oŋo mono qaa tokoroŋkota
mende jeŋ mubu. ¹⁶ Kaej qaagoto, baali gowia tosia ii borangianonja
kaaŋagadeeŋ horogi kamaaro aŋgi kaŋ iyanjaajoŋ meŋ kululuwaa. Oŋo
mono ii mende jeŋ mubu."

¹⁷ Kaej jeŋ kotoŋ ojono Ruutnoj baali gowia korama meŋ kululuuro
uro hoŋa ano kaawoya mendeema oromambaa sapa sarayawonoj koŋoŋ
korereŋgoj gosiro hoŋa geso karoombaa so (36 liita) kolooro gomaŋ
siŋsiŋgoj karo. ¹⁸ Kaej kolooro baali hoŋa ii meŋ taonoj eleema kaŋ
dawi koranoti, ii eŋaroya qendeema muro. Kawaa gematanoj nene neŋ
timbiriŋgoj tosia mesaoroti, ii kaanagadeeŋ unjuma muro.

¹⁹ Ii muro kokaej qisiro: "Gii kete dakanoj kema baali otama meŋ
laligojaŋ? Morowaa gawonoj kema gawoŋ meŋ laligojaŋ? Eja galej
koma gonjaati, Anutunoj mono ii kotuegoj muba." Kaej qisiro morowaa
gawonoj kema gawoŋ meŋ laligoroti, iwaa sunduya Naomi ijoro: "Nii
kete eja mombo gawoŋ mejenjati, iwaa qata ii Boaz."

²⁰ ⁸ Kaej ijoro Naomiwaa eleŋa kamaaro kokaej ijoro: "Poŋnoj mono
Boaz kotuegoj muba. Poŋnoj kiaŋkoomu nonomambaa qaa somoŋgoroti,
iikawaa so mono pondaj lomeraŋjurunanoj komugiti ano anana kete koi
laligojoŋi, nonoojoŋ kiaŋkoomuya mende aŋgoj koma laligoja." Toroqeŋ
qaa kokaej jero: "Eja ii nonoo tinitosananaga ano isinanaa doweya meme
ejaga. Kawaajoŋ iinoj mono saanoj galej koma nonombaa."

²¹ Kaej jero moma Moab emba Ruutnoj kokaej jero: "Qaa moŋ toroqeŋ
kokaej nijoja: 'Gii mono noo gawoŋ meme ejemba yoŋowo boŋ qeŋ
laligona noonooj baali kuuya ii kundaborowuya.' "

²² Kaej jero Naominoj kokaej ijoro: "Oo eŋarona, ii awaa. Gii tosia
yoŋoo gawoŋ korianoj kena sili bologa ama gombubo. Kawaajoŋ
gii saanoj Boazwaa gawoŋ meme emba yoŋowo kema gawoŋ meŋ
laligowa." ²³ Kaej jero Ruutnoj Boazwaa gawoŋ meme emba yoŋoo
kosogianoj boŋ qeŋ laligoj hoŋa otama meŋ kululuŋ laligoro baali
ano wiit kuŋkuŋ kambajanoj tegoro. Tegoro toroqeŋ eŋaroya Naomiwo
laligori. Kiaŋ.

⁸ 2.20 Lew 25.25

Ruut ano Boaz yoronoj baali gawonoj aitoñgori.

3 ¹Kamban̄ tosia tegoro Naominoj ejaroya Ruut kokaej ijoro: “Oo ejarona, nii saanoj eja moj batogoj mokoloowe galej koma gono iwo keraqeeango qaganoj geen̄go miriga kalaj koma raba. ²Gii gawoŋ meme emba yoŋowo mokotaaj laligonati, iyoŋoo galen̄gia Boaznoj mono nonoo tinitosananaga. Moba, iinoj kete gomantiija baaliqeque sombenoŋ kemej baali hoja ano kaawoya mendeema oromambaajoŋ sapa sarayawonoj kosoŋ koreren̄goj gosiwaa.

³ Kawaajoŋ gii mono keteda koi apu ariŋ selega kele uŋkoowawayawonoj moriŋ opo suruga mouma baaliqeque sombenoŋ kemeba. Emu kemebatō, wala sigeŋsigeŋ laligona nembanenya ano apu kizajā nedabororo kawaa gematanoj saanoj iwaa jaanoj asugina giibaa. ⁴Gaombaajoŋ moma kamaaj dakanoj hoj koma ewaati, mono ii iima kanoj kemba. Kokojiji gombaatiwaajoŋ qisiwagati, iikawaa kaisareya mono kokaej amba: Gii iwaa kooronjanoj kema kaniaagej esu kitia mena waaro kemej ewa. Kaej ena mokoloŋ goma nomaej ambagati, ii gjoro moba.”

⁵ Ejaroyanoj kaej ijoro Ruutnoj kokaej meleeno: “Qaa kuuya nijojanj, ii saanoj andaboromaja.”

⁶ Kaej meleema baaliqeque sombenoŋ kemej ejaroyanoj jeŋ kotoŋ murotiwaa so otaaj andabororo: ⁷Boaznoj gomantiijaa nembanenya ano apu kizajā nedabororo selia mej looriro waama baali tuuŋ mombaa goraayanoj kemej gaoj ero. Kanoj ero Ruutnoj oloj janjaŋ qeŋ kema kaniaagej esu kitia metaama iikanooj kemej ero. ⁸Ero gomaŋ ruuijanooj iwoi mombaajoŋ aaruŋ lalaŋaniro uuta tooro moma eleema emba moj kanianooj eroti, ii mokoloŋ iiro.

⁹Iima qisiŋ muro: “Gii moronoj?” Qisiŋ muro kokaej meleeno: “Oo somatana, nii Ruut, goo weleŋqeque embaga. Giinoj geen̄gaa isigaa doweya meme ejaga koloojaŋ. Kawaajoŋ Juuda onjo nanamememengia otaaj nii saanoj galej koma noma esuganoj turuj nomba.”

¹⁰Kaej meleeno kokaej ijoro: “Oo borana, Poŋnoj mono kotuegoŋ gomba! Gii saanoj eja wanaya me qaqa buŋa esuhinagiawo yoŋoo gemagianoj kenagato, iikaŋa mende anjaŋ. Gii eeŋanoj isiuruna awaa naŋgoŋ onjoma laligonago kete ii uuuguj sili awaa soroya anjaŋ. ¹¹Oo borana, gii mono toroko mende moba! Bonjoŋ laligowa! Gii emba awaa soroya koloojaŋi, ii taombaa ejemba kuuyanoj moju. Kawaajoŋ gii ii me woiwaajoŋ qisiŋ nombagi, nii ii saanoj ama gomaŋa. ^{12^h} Nii goo tinitosaga kolooŋ galej koma gomaŋatiwaa so koloojeŋ. Qaa ii onjato, eja moŋnoŋ nuuguŋ isinnaa doweya meme eja mutuya kolooja. Nii iwaa qereweŋaga laligojeŋ. ¹³Kawaajoŋ gii saanoj gomantiija koi kokaej ewa.

^h 3.12 Ruut 2.20

Dowe meme eja mutuyanoj woraj sewaŋga memambaajojjenagi eeŋ, ii awaato, sewaŋga mende memambaajoj mobaati eeŋ, niinoj saanoj sewaŋga memaŋa. Qaa ii somoŋgoŋ Pombaa qatanooj jojopaoj qaanoj jeŋ kotiiŋen. Kawaajoj saanoj bonjoj ena gomaŋ ambaa.”

¹⁴Boaznoj kaeŋ ijoŋ emba moŋnoj baaliqeqe sombenoŋ iwaanoj kamaaroti, moŋnoj ii mobabotiaajoj moro. Kawaajoj Ruutnoj Boazwaa kanianooj kamaaŋ eroto, weŋgeraŋ suluro kambaj iikanojadeeŋ moŋnoj ii mende iima kotoro oloŋ kombaatiwaajoj waaro.

¹⁵Waaro Boaznoj kokaeŋ ijoro: “Mono malekuga seleganoŋga metogoŋ querereŋ meŋ namba.” Kaeŋ ijoro metogoŋ meŋ nano baali hoŋa 25 kilogrambaa so gosiŋ maaro kemero. Kemero meŋ kobibiiŋ Ruutwaa sawiŋanoj ano aŋgoj eleema taonoj keno.

¹⁶Ruutnoj taonoj kema ejaroyaanoj keuro qisiro: “Oo ejarona, nomaeŋ eŋ kajaŋ?” Kaeŋ qisiro Boaznoj iwaaiwoi kuuya anoti, iikawaa sunduya ijoro moro.

¹⁷Moro kokaeŋ toroqeŋ ijoro: “‘Gii ejarogaajoj bobora mende komba,’ kaeŋ nijoŋ baali koi nonja.”

¹⁸Kaeŋ ijoro Naominoj kokaeŋ jero: “Oo ejarona, eja iikanooj kete eeŋ haamo mende mewaato, qaaga galeŋ koma laligoro ii mindiŋgogi tegorogo kawaa gematanoj rama haamo mewaa. Kawaajoj gii mono sosoo mamboma rama qaaga nomaeŋ jegi asugawaati, ii moba.” Kiaŋ.

Boaznoj Ruut embiaga mero.

4 ¹Boaznoj taombaa kiropo naguyanoj kema qenjaaro sombenoŋ kamaaŋ raro. Raro isiaa dowe meme ejawaa qaa jeroti, iinoj kaŋ uugumambaa ano iwaajooj kokaeŋ qaro: “Oo alana, gii saanoj koi kaŋ kamaaŋ rabaga.” Kaeŋ qaro kaŋ kamaaŋ raro. ²Raro Boaznoj taonoŋga jota meme eja boro woi (10) oŋoŋoŋ kagi rabutiwaaiŋijoro motoŋ kamaaŋ ragi.

³Ragi Boaznoj isiaa dowe meme eja ii kokaeŋ ijoro: “Kambaj kokaamba Naominoj Moab kantri mesaŋ eleema karoti, iinoj danana Elimelkwaanoj baloŋ kitia ii sewaŋga mewutiwaajea. ⁴Kawaajoj niinoj kokaeŋ romongojeŋ: Gii qaa ii mobagatiwaajigojeŋ. Gii isinaraa dowe meme ejaga koloona niinoj goo qereweŋga koloŋjeŋ. Dowe meme eja moŋ mende laligoja. Kawaajoj giinooj ii sewaŋga mewagatiwaajoj kuuj gonjeŋ. Gii ii sewaŋga memambaa aiŋa mobagati eeŋ, ii saanoj sewaŋga mewato, ii togowagati eeŋ, saanoj ii kaaŋagadeeŋ jena momaŋa. Ii saanoj eja koi rajuti, iyoŋoo jaanooj jewa. Ii kanatuuru tuuŋnaa jotameme koi yoŋoo jaagianoj jewa.” Boaznoj kaeŋ ijoro eja alianoj kokaeŋ ijoro: “Nii ii saanoj sewaŋga memaŋa.”

⁵Kaeŋ ijoro Boaznoj jero: “Gii Naomiwaanoj baloŋ koria sewaŋga mewagati, kambaj iikanooj mono Moab emba Ruut, eja komurotiwaai

maloya ii kaangadeej sewaŋa mewa. Kaeŋ ana eja komurotiwaa qatanoy mono borosamo baloŋ kanoŋ ewaatiwaajoŋ ii galeŋ koma laligowa.”

⁶Kaeŋ jero dowe meme eja mutuyanoŋ meleeno: “Kaeŋ kolooro niinoŋ ii sewaŋa memambaaajoŋ amamaajeŋ. Ruutnoŋ neenaa meraboraana yoŋowo motoŋoŋ borosamona mendeengi motomotoŋoŋ yoŋonoŋ baloŋ kitia melamelaa iikayadeej buŋa qeŋ aowubo. Nii kaeŋ amambaaajoŋ amamaajeŋ. Kawaajoŋ giinoŋ saanoŋ ii sewaŋa mena geenjgaa buŋaga koloowaa.” Kaeŋ meleeno.

^{7ⁱ} Kerugeŋ Israel uutanoŋ moŋnoŋ baloŋ iwoi sewaŋa mero buŋaya kolooro iikawaa qaaya kotiiwaatiwaajoŋ yoŋonoŋ sili kokaŋeŋ ama laligogi: Qaa jeŋ tegor soomoŋgo angi tegor iyoroonoŋga moŋnoŋ kana esuya qetegor alia muŋkero. Israel yoŋonoŋ iwoi sewaŋa memewaa qaaya tegoroti, ii sili iikaŋa kanoŋ qendeema laligogi

⁸Kawaajoŋ eja kanoŋ Boaz kokaŋeŋ ijoro: “Giinoŋ ii saanoŋ sewaŋa mena buŋaga koloowaa.” Kaeŋ jeŋ kana esuya qetegor Boaz muro. ^{9ⁱ}Ii muro Boaznoŋ jotameme eja ano kanageso kuuya kokaŋeŋ ijijoro: “Niinoy Elimelek, Kilion ano Malon yoŋoonoŋ iwoi kuuya ii Naomiwaanooŋga sewaŋa mejeŋ. Oŋo ii kete jaasewaŋ qeŋ naŋgoŋ jewutiwaas so koloju. ^{10^j}Nii Moab emba Ruut, Malombaanoŋ malo ii kaanjadeej sewaŋa mewe noo embanaga koloowaa. Kaeŋ ama eja komurotiwaa qatanoy borosamo baloŋ kanoy ewaatiwaajoŋ ii galeŋ koma laligomaja. Qata kaeŋ mende aliwaato, gbiliurutanoy Elimelekwaas qata duduuwubotiwaaajoŋ ii gawmambaa buknoy oogi ej ubaa. Oŋo ii kete jaasewaŋ qeŋ naŋgoŋ jewutiwaas so koloju.”

^{11^k} Boaznoŋ kaeŋ jero jotameme eja ano kanatuuru taombaa kiropo naguyanoŋ sombenoŋ ragiti, iyoŋonoŋ kuuya kokaŋeŋ jegi: “Nono ii jaasewaŋ qeŋ naŋgwoŋa. Poŋnoŋ embaga goo mirinoŋ kawaati, ii saanoŋ kotuegoŋ muro iinoŋ mono Reizel ano Lea yoroo so koloowaa. Yoronoy Jeikobwaanooŋ meraboraana mamaga qokoloori Israel kanatuurunanananoŋ kolooro. Gii saanoŋ Efrata balonoy jotameme eja esuhinawo koloŋ Betlehem taonoŋ qabuŋagawo laligowa. ^{12^l}Poŋnoŋ emba malo saraj iwaanoŋa gibili gombaati, goonoŋ kanageso yoŋonoŋ mono Juuda ano Taamar yoroo meragara Perezwaanoŋ sumaq yoŋoo so koloŋ laligowu.” Kiaŋ.

Boazwaanoŋ gibili yoŋoo qa areŋgia

¹³Kaeŋ ama Boaznoŋ Ruut wama mirianoŋ kema embiaga mero Poŋnoŋ kotuegoŋ muro koro ama meraga mero. ¹⁴Meraga mero emba yoŋonoŋ Naomiwaas kokaŋeŋ jegi: “Nono Poŋ mepeseejoŋ. Iinoŋ kete isigaa dowe meme ejaga gonja. Iinoŋ saanoŋ galeŋ koma goma laligowaa. Mera kanoŋ Israel uutanoŋ qaqabuŋjayawo koloowaa.

ⁱ 4.7-8 Dut 25.9 ^j 4.10 Dut 25.5-6 ^k 4.11 Jen 29.31 ^l 4.12 Jen 38.27-30

¹⁵ Goo eñaroganoj jopagoj gomakeja. Goo merauruga 7 laligowuyagati eeñ, iinoj mono ii kuuya ujuugun ilaañ goma laligoja. Iinoj kete esaga gono iinoj mono laaligoga tililuaaj keraqeeeañgo qeñ goma laligowaa.

Kanagej emba waña koloona iinoj saanoj galeñ koma gono laligowaga.”

¹⁶ Kaeñ jegi Naominoj mera ii meñ dooñgoj galeñ koma muñ laligoro.

¹⁷ Emba kosianoj laligogiti, iyononoj kokaen jegi: “Naomiwaanongga esia meraga kolooja.” Kaeñ jeñ qata Obed qagi. Obedwaa meria Jesi, esia kiñ Deiwid.

¹⁸ Qa areñ koi ii Perezwaanonga kanaij nama Deiwidwaanoj uja:

Perezwa meria Hezron, ¹⁹ Hezrombaa meria Raam. Raambaa meria

Aminadab. ²⁰ Aminadabwaa meria Naason. Naasombaa meria Salmon.

²¹ Salmombaa meria Boaz. Boazwaa meria Obed. ²² Obedwaa meria Jesi. Jesiwaa meria kiñ Deiwid. Kiañ.